# U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **nezl. M. Y.,** zast. JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 6. 2020, č. j. MV-83527-4/SO-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 1. 2022, č. j. 17 A 82/2020-64,

takto:

**I.** Kasační stížnost **se odmítá**.

**II.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

**III.** Žalobci **se vrací** soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5 000 Kč**, který mu bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám jeho zástupkyně JUDr. Ireny Strakové, advokátky se sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

## Odůvodnění:

### I. Vymezení věci

[1] Žalobce byl původně státním příslušníkem též Maďarské republiky a na území České republiky pobýval se svými rodiči od roku 2014 na základě potvrzení o přechodnému pobytu občana EU vydaného podle § 87a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Usnesením ze dne 21. 1. 2020, č. j. OAM-18246-2/MC-2020, Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, toto potvrzení o přechodném pobytu postupem podle § 156 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, zrušilo s účinností ke dni 23. 8. 2018. Důvodem byla skutečnost, že při cestě žalobce a jeho rodičů na Ukrajinu mu byl slovenskými orgány zadržen maďarský cestovní doklad, který byl v příslušené evidenci vedený jako ztracený, odcizený, a bylo zjištěno, že žalobce i jeho rodiče ke dni 23. 8. 2018 pozbyli maďarské státní občanství.

[2] Ministerstvo dále usnesením ze dne 21. 1. 2020, č. j. OAM-17177-5/TP-2019, zastavilo podle § 169r odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců řízení o žádosti žalobce o vydání povolení k trvalému pobytu podané podle § 68 téhož zákona, neboť žádost byla podána na území, ač k tomu žalobce nebyl oprávněn. Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí zamítla žalovaná výše nadepsaným rozhodnutím a prvostupňové usnesení potvrdila.

[3] Žalobce se proti rozhodnutí žalované bránil žalobou, kterou městský soud nyní napadeným rozsudkem zamítl jako nedůvodnou. Předně odmítl přezkoumat usnesení ministerstva, kterým bylo zrušeno potvrzení o přechodném pobytu žalobce, jako podkladový úkon podle § 75 odst. 2, věty druhé, zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."). Jde totiž o samostatné správní rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., proti němuž lze po vyčerpání řádných opravných prostředků podat samostatnou žalobu. Soud dále zdůraznil, že situace žalobce je primárně způsobena postupem maďarských úřadů, neboť žalobce pozbyl občanství Maďarska ke dni 23. 8. 2018 dekretem maďarského prezidenta, který však městský soud též nemůže přezkoumávat. Stejně tak soud nemůže hodnotit postup slovenských úřadů, které žalobci odebraly pas.

[4] Ve věci samé městský soud nepřisvědčil žalobci, že správní orgány měly na základě analogie postupovat podle § 87f odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Toto ustanovení se vztahuje výhradně k důvodům ukončení pobytu rodinného příslušníka občana EU, tedy jiného a specifického pobytového oprávnění. Pro tento případ zákonodárce procesně usnadnil podání další žádosti, neučinil to však v případě zrušení či zániku přechodného pobytu občana EU. Žalovaný ovšem ve vyjádření k žalobě nastínil další možnosti řešení situace žalobce a jeho rodiny [upuštění od osobního podání na zastupitelstvím úřadě podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců či strpění pobytu podle § 33 odst. 1 písm. a) téhož zákona].

[5] Městský soud dále vysvětlil, že u procesních rozhodnutí zákon ani judikatura nepožadují posouzení zásahu do soukromého a rodinného života, tedy aplikaci čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva"). Městský soud vypořádal také námitky týkající se písemnosti Velvyslanectví České republiky ze dne 22. 10. 2019, z níž plyne pozbytí maďarského státního občanství dekretem prezidenta republiky. Pro věc tato písemnost není relevantní. Žalobce při podání žádosti tvrdil ukrajinskou státní příslušnost, svou totožnost prokázal ukrajinským pasem a netvrdil, že by v té době byl občanem Maďarské republiky. Nakonec skutečnost, že prvostupňový orgán v rámci své úřední činnosti ze své iniciativy ověřoval správnost určitých informací relevantních pro jeho agendu a informoval se o státním občanství žalobce ještě před podáním jeho žádosti, nijak nevybočuje z jeho kompetencí. Žalobce byl ostatně podle § 103 zákona o pobytu cizinců povinen hlásit změny týkající se jeho občanství a dokladů.

## II. Obsah kasační stížnosti

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel") podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost, kterou opřel o důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. a navrhl, aby Nejvyšší správní soud (dále také „NSS") napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Stěžovatel předně shrnul svůj příběh maďarského občanství, přechodného pobytu občana EU, cesty na Ukrajinu, zadržení maďarských pasů, získání ukrajinských cestovních dokladů, přicestování zpět do České republiky, ohlášení změny státní příslušnosti a podání žádosti o trvalý pobyt. Následně se vymezil proti napadenému rozsudku.

[8] Vyslovil obecný nesouhlas s tím, že nebylo na místě přezkoumat usnesení Ministerstva vnitra, kterým bylo zrušeno potvrzení o přechodném pobytu žalobce. Je podstatné, že tímto usnesením bylo zrušeno potvrzení o přechodném pobytu zpětně ke dne 23. 8. 2018. Stěžovatel cituje z několika rozsudků NSS pasáže, které se v různých souvislostech týkají použití § 75 odst. 1 s. ř. s. Má za to, že tyto závěry lze aplikovat i na jeho případ. Nedomáhal se přezkoumání pozbytí státního občanství, ale napadal postup žalované navazující na jeho snahu řádně nahlásit změnu podstatných skutečností. To učinil dne 14. 11. 2019 a v té době disponoval platným oprávněním k pobytu. V den podání žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu bylo potvrzení o přechodném pobytu platné a až následným šetřením bylo zjištěno, že na toto potvrzení lze nejméně od 23. 8. 2018 pohlížet jako na vydané v rozporu s právními předpisy.

[9] Městský soud dále postupoval chybně v otázce posouzení časové linky a zasáhl do lidských práv a základních svobod stěžovatele ve smyslu článků 6 a 14 Úmluvy. Stěžovatel uvedl, že mu pozbytí státního občanství nebylo známo a odebrání pasu na slovenské hranici v něm vyvolalo zmatek. Žalovaná ani městský soud rovněž nevzali v potaz, že stěžovatel byl povinen nahlásit změnu státní příslušnosti, což učinil a současně požádal o trvalý pobyt. Stěžovatelův pobytový status v době podání žádosti nespadal do žádné z kategorií uvedené v § 69 zákona o pobytu cizinců, který upravuje podání žádosti o povolení k trvalému pobytu a stěžovatel jej celý cituje. Přístup maďarských úřadů je dle stěžovatele českými státními orgány chybně respektován bez dalšího. Povinností soudu bylo přezkoumat napadené rozhodnutí obezřetněji, s ohledem na soukromý a rodinný život stěžovatele a jeho rodiny.

[10] Žalovaná se ke kasační stížnost vyjádřila stručně, že souhlasí se závěry napadeného rozsudku a odkazuje na spisový materiál.

## III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud v rámci posouzení formálních náležitostí kasační stížnosti dospěl k závěru, že kasační stížnost je jako celek nepřípustná.

[12] Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. *kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl*.

[13] Kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského (městského) soudu ve správním soudnictví (§ 102 s. ř. s.). Z toho plyne, že aby byly kasační námitky způsobilé k projednání, musí kvalifikovaným způsobem zpochybňovat právě rozhodnutí krajského (městského) soudu. Stěžovatel je tedy povinen v kasační stížnosti vymezit rozsah přezkumu napadeného soudního rozhodnutí a musí předestřít a konkrétně sdělit, v čem spatřuje skutková či právní pochybení krajského (městského) soudu, a z kterých konkrétních důvodů závěry soudu považuje za nezákonné,

resp. nepřezkoumatelné (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 5. 2021, č. j. 2 As 183/2020-27, odst. [23], ze dne 31. 3. 2021, č. j. 8 Azs 299/2020-41, odst. [10], nebo usnesení NSS ze dne 24. 4. 2023, č. j. 8 Azs 41/2023-38, odst. [9]). Stěžovatel tedy musí vylíčit, kterých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl městský soud vůči němu dopustit v procesu vydání rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnost (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/2006 Sb. NSS, a rozsudek NSS ze dne 24. 1. 2023, č. j. 6 As 358/2021-38, odst. [11]).

[14] Stěžovatel v projednávané věci vyslovil obecný nesouhlas se závěrem městského soudu, že nebylo na místě přezkoumat usnesení ministerstva, kterým bylo zrušeno potvrzení o přechodném pobytu žalobce, aniž by však jakkoli reagoval na důvod, o který městský soud opřel nemožnost zabývat se tímto usnesením. V bodě 24. napadeného rozsudku městský soud vysvětlil, že toto usnesení nelze v tomto řízení přezkoumat jako podkladový úkon podle § 75 odst. 2, věty druhé, s. ř. s., neboť jde o samostatné správní rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., proti němž lze po vyčerpání řádných opravných prostředků podat samostatnou žalobu. Z kasační stížnosti ovšem ani náznakem neplyne, proč stěžovatel s těmito argumenty nesouhlasí. Stěžovatel sice rozsáhle cituje judikaturu Nejvyššího správního soudu, nevysvětluje však, jak tato souvisí s projednávaným případem. Judikatura se totiž týká jiného ustanovení, konkrétně § 75 odst. 1 s. ř. s., který stanoví, na základě jakého skutkového a právního stavu správní soud přezkoumává napadené správní rozhodnutí. Jde tedy o zcela jiné ustanovení, než kterým argumentoval městský soud. Pro úplnou vágnost argumentace tedy nelze tuto část kasační stížnosti považovat za projednatelnou kasační námitku.

[15] V další části kasační stížnosti stěžovatel zmiňuje odebrání pasu na slovenské hranici, které v něm vyvolalo zmatek, a poukazuje na to, že žalovaná a následně městský soud nevzali v potaz stěžovatelovu povinnost nahlásit změnu státní příslušnosti. Ani z této části kasační stížnosti ovšem není zřejmé, na které rozhodovací důvody se stěžovatel snaží reagovat, co městskému soudu vytýká.

[16] Také argumentace soukromým a rodinným životem zůstala natolik obecná, že nemohla bez dalšího vést ke kvalifikovanému zpochybnění konkrétních závěrů napadeného rozsudku městského soudu (srov. rozsudek NSS ze dne 25. 6. 2021, č. j. 8 Afs 313/2019-35, odst. [11]). Stěžovatel v této souvislosti pouze obecně zmiňuje, že přístup maďarských úřadů je ze strany českých státních orgánů chybně respektován bez dalšího, a proto bylo povinností soudu přezkoumat napadené rozhodnutí obezřetněji s ohledem na soukromý a rodinný život stěžovatele, aniž by však jakkoli reagoval na argumentaci městského soudu, že u procesních rozhodnutí ani zákon ani judikatura nepožadují posouzení zásahu do soukromého a rodinného života, tedy aplikaci čl. 8 Úmluvy.

[17] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že uvedené námitky nesplňují náležitosti kasačního bodu, neboť nereagují na rozhodovací důvody městského soudu. Jsou tedy nepřípustné ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. (srov. rozsudek NSS č. j. 8 Azs 299/2020-41, odst. [16] a tam citovaná judikatura, obdobně ze dne 22. 2. 2023, č. j. 9 As 44/2021-50, odst. [13] a tam citovaná judikatura).

[18] Nejvyšší správní soud doplňuje, že není povinen ani oprávněn domýšlet za stěžovatele argumenty, na základě kterých by přezkoumával napadené rozhodnutí. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. rozsudek NSS ze dne 3. 12. 2020, č. j. 7 Afs 251/2020-29, odst. [11] a tam citovaná judikatura). V dané věci není prostor pro to, »*aby Nejvyšší správní soud „stručně a obecně“ přezkoumal závěry krajského soudu – tak někdy postupují krajské soudy ve vztahu ke správním rozhodnutím, mají-li projednat „neumělou“ laickou žalobu. K tomuto postupu vede krajské soudy snaha nepřipravit žalobce, kteří nemusí být zastoupeni advokátem, o přístup k soudu. V řízení o kasační stížnosti však není pro podobný postup prostor. V řízení, v němž musí za stěžovatele jednat advokát či jiný právní profesionál, je třeba vyžadovat tomu odpovídající úroveň právní argumentace…*« (usnesení NSS ze dne 30. 6. 2022, č. j. 2 Afs 115/2020-42, odst. [16]).

[19] V další části kasační stížnosti stěžovatel namítá, že v okamžiku podání žádosti o povolení k trvalému pobytu byl držitelem potvrzení o přechodném pobytu, a měl tak mít právo tuto žádost podat na území. Též poukazuje na znění § 69 zákona o pobytu cizinců a tvrdí, že jeho pobytový status v době podání žádosti nespadal do žádné z kategorií uvedených v § 69 zákona o pobytu cizinců. I tyto kasační námitky jsou nepřípustné, byť z jiného důvodu. Stěžovatel totiž, ačkoliv mohl, tyto námitky neuplatnil u městského soudu, jak vyžaduje § 104 odst. 4 s. ř. s.

[20] Nakonec strohou a nesrozumitelnou zmínku o tom, že městský soud chybně postupoval „v otázce posouzení časové linky“, čímž údajně zasáhl do lidských práv a základních svobod stěžovatele ve smyslu článků 6 a 14 Úmluvy, pak Nejvyšší správní soud pro její nesrozumitelnost vůbec nepovažoval za kasační námitku.

[21] Nejvyšší správní soud závěrem uvádí, že stěžovatele před posouzením kasační stížnosti nevyzýval k jejímu doplnění o další kasační námitky. Postup podle § 109 odst. 1 ve spojení s § 106 odst. 3 s. ř. s. je na místě jen v situaci, kdy kasační stížnost neobsahuje vůbec žádnou argumentaci (ani pokus o ni). Postup podle těchto ustanovení ovšem není určen k tomu, aby soud upozorňoval stěžovatele na potřebu či vhodnost doplnění jeho argumentace (srov. usnesení NSS ze dne 24. 4. 2023, č. j. 8 Azs 41/2023-38, odst. [12], obdobně č. j. 2 Afs 115/2020-42, odst. [19]).

## IV. Závěr a náklady řízení

[22] Vzhledem k tomu, že stěžovatel z výše uvedených důvodů v kasační stížnosti neuplatnil ani jednu přípustnou kasační námitku, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost jako celek je nepřípustná, a proto ji odmítl [§ 104 odst. 4 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. a § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[23] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[24] Soud též rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku, neboť návrh na zahájení řízení byl před prvním jednáním odmítnut [§ 10 odst. 3, věta třetí, zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních

poplatcích“); srov. též usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS]. Soudní poplatek ve výši 5 000 Kč zaplacený za kasační stížnost bude stěžovateli vrácen k rukám jeho zástupkyně ve lhůtě stanovené v souladu s § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

**P o u č e n í :** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. srpna 2023

JUDr. Radan Malík
předseda senátu